

Ο ΝΟΣΤΑΛΓΟΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ & ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΡΟΒΑΤΟΥ ΑΓΡΑΦΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Χρόνος 42ος • Αρ. φύλλου 166 • Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2022 • Γραφεία: Γεωργ. Σπύρου 9 Σχηματάρι Βοιωτίας
Τ.Κ. 32009 • Τηλ: 6984897116 • www.e-trovato.gr • e-mail: trovato1@yahoo.gr • info@trovato.gr

«...Επανεκκίνηση... ώρα μηδέν...»

Αγαπητοί Τροβατιανοί, φίλες και φίλοι,

Μετά από 2 χρόνια, επιχειρούμε την έκδοση της εφημερίδας μας, τον «ΝΟΣΤΑΛΓΟ» μας. Το έγχαρτο μέσο επικοινωνίας της Τροβατιανής κοινωνίας, των απανταχού Τροβατιανών.

Οι πανδημικές, πρωτόγνωρες καταστάσεις που βιώσαμε και δυστυχώς συνεχίζουμε να βιώνουμε, δεν μας άφησαν πολλά περιθώρια, μηδενικών θα λέγαμε, συλλογικών, πολιτιστικών δράσεων.

Οφείλουμε να είμαστε πραγματιστές-ρεαλιστές και όχι αιθεροβάμονες. Δεν πετάμε στα σύννεφα και δεν κάνουμε απραγματοποίητα σχέδια.

Ζούμε και κινούμαστε σ' ένα ζοφερό κλίμα, το οποίο ταλανίζεται από την οικονομική δυσπραγία και δυστυχώς από την κρίση θεσμών.

ΤΡΟΒΑΤΙΑΝΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ

Την 6η Αυγούστου 2022, ημέρα Σάββατο, θα πραγματοποιηθεί το ετήσιο καλοκαιρινό αντάμωμα των Απανταχού Τροβατιανών στην πανέμορφη πλατεία των Αγ. Θεοδώρων, στο Τροβάτο. Το αντάμωμα διοργανώνεται από τον Πολιτιστικό και Εξωραϊστικό Σύλλογο Τροβάτου Αγραφών Ευρυτανίας. Την καλοκαιρινή αντάμωση θα συνοδεύσουν με την αξιολογή και καταξιωμένη φωνή τους οι: **Μπανιώτης Κώστας** και **Καραμπά Πόπη**, με την καταπληκτική ορχήστρα τους. Ο χορός που θα διαρκέσει μέχρι πρωΐας, είναι μια δωρεάν προσφορά του Συλλόγου.

**ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ
ΟΛΕΣ ΚΑΙ ΟΛΟΥΣ!!!**

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

Σε αυτό το φύλλο διαβάστε

- ❖ Πολιτισμός και Πολιτιστικοί Σύλλογοι σελ. 3
- ❖ Οι ιερείς του Τροβάτου 4
- ❖ Γνωστοποίηση-Ανακοίνωση 5
- ❖ Παράκληση-Ενημέρωση 5
- ❖ Η Εορτή του Αγ. Αθανασίου Τροβάτου 5
- ❖ Μνήμης λαμπάδα 6
- ❖ Καλό "ταξίδι" Γιάννη Γκόβαρη και Αλέκο Κάλλη 6
- ❖ Νάμα 6
- ❖ Κοινωνικά, Συνδρομές 7
- ❖ Η ιστορία μιας φωτογραφίας 8

Δεν υπάρχει φως στο τούνελ. Και αυτό το λιγοστό που βλέπουμε στην άκρη του δεν ξέρουμε τι ακριβώς είναι. Κατά μια ερμηνεία, είναι το φως που θα μας βγάλει από το σκοτεινό αδιέξοδο. Κατά μια άλλη ερμηνεία, είναι το φως του τρένου που έρχεται κατά πάνω

μας. Απροσδιόριστη την δεδομένη χρονική στιγμή η πορεία του.

Μην έχουμε αυταπάτες και εικονικές πραγματικότητες. Ζούμε και κινούμαστε σ' ένα περιβάλλον αρκετά ασταθές, λειτουργούμε

Συνέχεια στη σελ. 2

ΕΚΛΟΓΕΣ 2022

Η 7η Αυγούστου 2022, θα είναι η ημερομηνία των εκλογών του Πολιτιστικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου των Απανταχού Τροβατιανών Αγραφών Ευρυτανίας. Το νέο Δ.Σ., με βάση το καταστατικό του Συλλόγου, είναι επταμελές.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι αξιοσημείωτα γεγονότα με σημειολογική αξία θα είναι τα παρακάτω:

- Η αθρόα προσέλευση των ψηφοφόρων.
- Η εισαγωγή νέων ατόμων στο ψηφοδέλτιο καθώς και η εκλογή νέων ατόμων στο νέο Δ.Σ του Συλλόγου θα προσδώσει θετικά σημάδια στην εξελικτική πορεία του.

Τονίζουμε για μια ακόμη φορά την ελπιδοφόρα θετική συμμετοχή νέων, ηλικιακά ατόμων στα κοινά της πολιτειακής, πολιτισμικής και πολιτιστικής ζωής του τόπου μας.

- Η σύνθεση του Συλλόγου χρήζει «ενέσεων» ανανέωσης για την εξελικτική του πορεία.

Η Πολιτιστική του οντότητα είναι σε ένα υψηλό επίπεδο -αυτό προκύπτει από την κοινή ομολογία των Τροβατιανών και μη πολιτών σε διά-

φορες εκδηλώσεις- το οποίο θα πρέπει να διατηρήσουμε (είναι ένα κομβικό σημείο) και να το εξελίσσουμε με ποικίλες μορφές Πολιτιστικής δράσης.

- Η δραστηριοποίηση ατόμων, ως άτυπα συνδεδεμένα μέλη, στα Πολιτιστικά δρώμενα είναι θετικό.
- Η στοχοποίηση πολιτιστικών δράσεων και η επίτευξή τους είναι επιβεβλημένη από το νέο Δ.Σ. του Συλλόγου, τόσο σε βραχυπρόθεσμο όσο και σε μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.
- Ευελπιστούμε για μια ακόμη φορά στην έμπρακτη συνεργασία με τις Τοπικές, Δημορχιακές και Περιφερειακές αρχές για ένα βέλτιστο αποτέλεσμα.

Στόχος όλων των τοπικών φορέων επιβάλλεται να είναι η θετική αναμόρφωση του Τροβάτου με στοχευμένες-παράλληλες παρεμβάσεις ποικίλου ενδιαφέροντος.

Θεωρούμε ότι η συμμετοχή του Τροβατιανού και μη στοιχείου στις εκδηλώσεις του Συλλόγου θα είναι δεδομένη.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

«...Επανεκκίνηση... ώρα μηδέν...»

Συνέχεια από τη σελ. 1

σαν ένα καλοκουρδισμένο εκκρεμές με τάσεις οιονεί εξισορροπητικές.

Το τελευταίο εκδοθέν φύλλο της εφημερίδας είχε τον τίτλο «**Πραγματικότητα ή Ουτοπία;**». Εμείς απαντάμε ότι είμαστε εδώ, προσπαθούμε να διαβάσουμε τα σημάδια των καιρών, ζώντας σε μια ανασφαλή πραγματικότητα, ισορροπώντας σε μια ουτοπική πραγματικότητα.

Είναι απολύτως θεμιτό έως και υποχρεωτικό / απαραίτητο, σε μία μικρή κοινωνία με στοιχειώδη οργάνωση, να υπάρχει η δυνατότητα έκφρασης και δράσης μέσα από οργανωμένες συλλογικές ομάδες, που να καταγράφουν, να ενισχύουν, να προωθούν, να διαδίδουν, να στηρίζουν, να προσφυλάσσουν, να διατηρούν, και κυρίως να προστατεύουν τα κεκτημένα της.

Εξ άλλου, έτσι δημιουργείται και μία αέναη ροή πολιτισμικής και πολιτιστικής ιστορίας, ένα συνεχές ιστορικό αποτύπωμα, που θα κληρονομήσουν ως παρακαταθήκη οι νεότεροι.

Θα προσθέταμε ότι οι Σύλλογοι με πολιτιστική και προοδευτική ταυτότητα θα πρέπει να έχουν την υποχρέωση να ελέγχουν την κάθε προσπάθεια και μορφή αλλοίωσής του από παρεμβάσεις, θεσμικές ή εξωθεσμικές.

Και αυτό αφορά όλα τα επίπεδα και τις παραμέτρους πολιτισμού. Από τις μικρές και μεγάλες λεπτομέρειες του φυσικού περιβάλλοντος, από την προστασία του δομημένου περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς των προγόνων μας, έως την κοινωνική αλληλεγγύη και την επικάλυψη των αντίστοιχων κενών που αφήνουν οι κεντρικές

και περιφερειακές διοικήσεις, λόγω αδιαφορίας, αμέλειας ή αδυναμίας.

Στην ευγενή αυτή προσπάθεια, οι Σύλλογοι μπορούν και πρέπει να τηρήσουν μία στάση συνεπή.

Και εδώ φαίνεται ο ρόλος των πολιτιστικών φορέων που συνίσταται στα εξής:

- ❖ Είναι οι θεματοφύλακες των παραδοσιακών αξιών.
- ❖ Είναι αυτοί που παράγουν πολιτισμό, φυλάσσουν και μεταδίδουν την παράδοση.
- ❖ Είναι οι εκφραστές της τοπικής παράδοσης.
- ❖ Είναι αυτοί που υποβοηθούν και συμμετέχουν σε κάθε προσπάθεια ανάπλασης και εκσυγχρονισμού εκεί που χρειάζεται.

Όλοι πιστεύαμε και πιστεύουμε πάντοτε ότι η δομή των Πολιτιστικών Φορέων έπρεπε και πρέπει να αλλάξει, να εκσυγχρονιστεί, να αναγεννηθεί. Όχι μόνο στο επίπεδο των σκοπών της ίδρυσής τους και του προσανατολισμού, αλλά στη θεσμική βάση τους, στις δομές τους, στη γενικότερη λειτουργία τους.

Είναι πλέον καιρός οι Πολιτιστικοί φορείς να θέσουν νέους στόχους. Στα πλαίσια αυτά θα πρέπει να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων και ιδιαίτερα εκείνων που έχουν σχέση με τους νέους.

Η προσέλευση όλο και περισσότερο νέων ανθρώπων είναι κάτι που απασχολεί όλους εμάς. Οι νέοι αρνούνται να συμμετέχουν γιατί σήμερα έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν άλλους τρόπους επικοινωνίας. Γι' αυτό οι παλαιοί θα πρέπει να είναι πιο ανεκτικοί με τους νέους και να αφήνουν έδαφος για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών από τους δεύτερους.

Η παράδοση και η κουλτούρα των μικρών χωριών συνθλίβονται κάτω από την κυριαρχία των μητροπόλεων (ιδιαίτερα μετά την δημιουργία των μητροπολιτικών Δήμων) και κυρίως του βιομηχανοποιημένου πολιτισμού.

Αγαπητοί χωριανοί, φίλες και φίλοι, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Τροβάτου σε μια προσπάθεια επανεκκίνησης καλεί όλους τους χωριανούς και φίλους να επισκεφτούν το χωριό μας, να χαρούν την παρθένα φύση.

Σας προσκαλούμε λοιπόν να παρευρεθείτε στο μεγαλύτερο Αντάμωμα της Ευρυτανίας που θα γίνει το **Σάββατο 6 Αυγούστου 2022** στην τεράστια πλατεία του χωριού μας, στην πλατεία των Αγ. Θεοδώρων, υπό το άγρυπνο «βλέμμα» των αιωνόβιων πλατάνων, της ζωντανής παραδοσιακής μουσικής, με ήθη και έθιμα του τόπου μας. Σας περιμένουμε όλους μικρούς και μεγάλους, κάθε ηλικίας, να διασκεδάσουμε, να χορέψουμε, γενικότερα να ανταμωθούμε.

Ως Πολιτιστικός Σύλλογος επιδιώκουμε το

βέλτιστο αποτέλεσμα των προσπαθειών μας με τα ελάχιστα μέσα που διαθέτουμε. Τελικά δεν ξέρουμε εάν πραγματικά το πετυχαίνουμε. Η απανταχού Τροβατιανή κοινωνία θα κρίνει. Πιστεύουμε, όμως, ότι με τη συμπαράσταση των απανταχού Τροβατιανών και φίλων, θα ξεπεράσουμε τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν, με την κρίση θεσμών και αξιών.

Θα είναι το πιο κρίσιμο σταυροδρόμι η επόμενη ημέρα, η **Κυριακή 7 Αυγούστου**, όπου θα διεξαχθούν οι εκλογές για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Τροβάτου; Πρέπει να είμαστε όλοι εκεί για να το απαντήσουμε. Το πρωί θα πραγματοποιηθεί ανοιχτή Γενική Συνέλευση των μελών του. Περιμένουμε όλους τους χωριανούς να παρευρεθούν, να συζητήσουμε και να ανταλλάξουμε απόψεις και προτάσεις κάτω από τον ίσκιο του αιωνόβιου πλάτανου, όπως έκαναν παλαιότερα οι Σαρακατσάνοι Τροβατιανοί. Στο τέλος της Συνέλευσης θα τεθούν οι υποψηφιότητες και κατόπιν θα διεξαχθεί η ψηφοφορία.

Αγαπητοί χωριανοί, είναι αναγκαίο και πιστεύουμε πιο «υγιές», να υπάρξουν νέες πλέον υποψηφιότητες, ώστε το νέο Δ.Σ., να απαρτίζεται από καινούρια πρόσωπα, όπου με πολλή όρεξη θα συνεχίσουν το έργο όπου δομήθηκε από τα προηγούμενα Δ.Σ.

Εμείς, θα στηρίξουμε τα νέα μέλη, με όλες μας τις δυνάμεις και την εμπειρία μας, για να συνεχίσει ο Σύλλογος το έργο του. **Η Πολιτιστική Τροβατιανή παρακαταθήκη, θα πρέπει να εμπλουτιστεί με νέα πρόσωπα, με νέες ιδέες, θα πρέπει να υπάρξει νέα πνοή στην Τροβατιανή κουλτούρα.**

Δεν πρέπει να επαναπαυτούμε και να τα αφήνουμε όλα στους «άλλους». Άλλωστε ποιοι είναι οι άλλοι; Μα, φυσικά «εμείς», οι Τροβατιανοί. Το σίγουρο είναι, ότι ανάμεσά μας, υπάρχουν άτομα με μεγάλες δυνατότητες, με νέες ιδέες και με πολλή δύναμη να συνεχίσουν. Το εννοούμε αυτό. **Θα πρέπει να υπάρξουν νέες υποψηφιότητες.**

Μην λησμονάμε και την εορτή του **Δεκαπενταύγουστου, στο μοναστήρι της Παναγίας**, στον μαχαλά του Αγ. Αθανασίου. Η ιστορικότητα του μοναστηριού προσδίδει ιδιαίτερο χαρακτήρα στην εορταστική εκδήλωση της ημέρας αυτής.

Ας αγκαλιάσουμε λοιπόν τις προσπάθειες του Συλλόγου και όχι μόνο, δίνοντας έναν άλλο τόνο στις διακοπές μας, μέσα στη φύση, αλλά και γενικότερα, ας δώσουμε ποιικιλία και έναν διαφορετικό τόνο στις διακοπές μας.

Καλές διακοπές!

Ο ΝΟΣΤΑΛΓΟΣ

Ιδιοκτησία: Πολιτιστικός & Εξωραϊστικός
Σύλλογος Τροβάτου Αγράφων Ευρυτανίας
Α.Φ.Μ.: 099063177 Δ.Ο.Υ.: Καρπενησίου

Εκδότης - Διευθυντής:

Κόκκαλης Λάμπρος

Γεωργ. Σπύρου 9 Τηλ. 6942247710

Σχηματάρι Βοιωτίας Τ.Κ. 32009

Επιμέλεια ύλης: Το Δ.Σ. του Συλλόγου

Επιταγές - Συνδρομές:

Καραγεώργος Σταύρος

Ταμίας του Συλλόγου

Ιοκάστης 14 Τηλ. 6973889006

Σχηματάρι Βοιωτίας Τ.Κ. 32009

Ετήσιες συνδρομές

Εσωτερικού 10€ • Εξωτερικού 20€

Λογαριασμός Συλλόγου

Eurobank: 0026-0146-73-0101584374

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση

Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες

Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.

Θεοδοσίου 23 Ίλιον Τ.Κ. 13121

Τηλ: 210 - 2619003

e-mail: karpouzi@otenet.gr

Πολιτισμός και Πολιτιστικοί Σύλλογοι

(Απόψεις - Εκτιμήσεις - Συμπεράσματα)

Είθισται λοιπόν, να μιλούμε όλοι μας για την αναγκαιότητα του Πολιτισμού στη ζωή μας και της διατήρησης της παράδοσης του τόπου μας. Υποσυνείδητα ή μη, υποθέτουμε ότι κατέχουμε καλά τις έννοιες «του Πολιτισμού στη ζωή μας και της διατήρησης της παράδοσης του τόπου μας» και ξέρουμε περί τίνος πρόκειται, όταν τις ακούμε ή τις χρησιμοποιούμε.

Πολιτισμός, λοιπόν είναι: **“Το σύνολο των υλικών, πνευματικών, τεχνικών επιτευγμάτων και επιδόσεων, που είναι αποτέλεσμα των δημιουργικών δυνάμεων και των ικανοτήτων του ανθρώπου και που εκφράζεται ιστορικά στους τύπους και στις μορφές οργάνωσης και δράσης της κοινωνίας καθώς και στη δημιουργία (υλικών και πνευματικών) αξιών”**.

Επομένως, είναι απολύτως θεμιτό έως και υποχρεωτικό, μία κοινωνία με στοιχειώδη οργάνωση, να απαιτεί από τα εντεταλμένα και αρμόδια όργανά της να προσφέρουν όλη εκείνη την ατμόσφαιρα και το περιβάλλον, ώστε οι δημιουργικές δυνάμεις και ικανότητες του κόσμου να βρίσκουν τρόπους έκφρασης. Κυρίως όμως να καταγράφουν, να ενισχύουν, να προωθούν, να διαδίδουν, να στηρίζουν, να προφυλάσσουν και κυρίως να προστατεύουν την παραγωγή των πολιτιστικών αγαθών των μελών της. Εξ άλλου, έτσι δημιουργείται και μία αέναη ροή πολιτιστικής ιστορίας, ένα συνεχές ιστορικό αποτύπωμα, που θα κληρονομήσουν ως παρακαταθήκη οι νεότεροι.

Θα προσθέταμε εδώ χωρίς ίχνος υπερβολής, ότι οι Σύλλογοι θα πρέπει να έχουν όχι μόνον την απαίτηση από την Πολιτεία να προστατεύει το Πολιτιστικό περιβάλλον, αλλά και την υποχρέωση να ελέγχουν την κάθε προσπάθεια και μορφή αλλοίωσής του από παρεμβάσεις, θεσμικές ή εξωθεσμικές.

Παράδοση, λοιπόν είναι: **“Ο,τι αναπτύσσεται ιστορικά, μεταδίδεται και μεταβιβάζεται (στο πλαίσιο μιας ομάδας, κοινωνίας κτλ.) σχεδόν αναλλοίωτα, από τη μία γενιά στην άλλη, σε σχέση με συμπεριφορές, αντιλήψεις, ιδέες, έθιμα, δραστηριότητες, πρακτικές και τεχνικές”**.

Η διατήρηση της παράδοσης θα σήμαινε, εάν το εξετάσει κανείς μονοσήμαντα και στατικά, την αναλλοίωτη διατήρηση αυτών των στοιχείων και τη μεταφορά τους στις νέες γενεές, εις το διηνεκές. Αυτό, στη γενικότητά του, ηχεί μεν θετικά, αλλά ουσιαστικά είναι άκρως ανιστόρητο, ανεφάρμοστο και τελικά αντιδραστικό. Η ιστορική εξέλιξη της ζωής δεν περιλαμβάνει στάσεις ακινησίας, αλλά συνεχείς αλλαγές και προσαρμογές στα νέα δεδομένα, κυρίως τα τεχνολογικά, τα οποία και διαμορφώνουν συνεχώς ένα νέο βιωματικό περιβάλλον. Οι άνθρωποι και οι κοινωνίες επομένως, νομοτελειακά προσαρμόζονται και αξιοποιούν τα δεδομένα αυτά, αλλάζοντας ήθη, έθιμα, νοοτροπίες και τελικά αλλάζοντας στάσεις ζωής.

Ο εθνικός μας και νομπελίστας ποιητής **Γιώργος Σεφέρης**, αναφέρει ότι: “Ένα μέρος του παρελθόντος πεθαίνει κάθε στιγμή και η θνησιμότητά του μας μολύνει, αν προσκολληθούμε σ’ αυτό με υπερβολική αγάπη. Ένα μέρος του παρελθόντος μένει πάντα ζωντανό και αν κα-

ταφρονήσουμε τη ζωντάνια του, κινδυνεύουμε”.

Στο πνεύμα αυτό, ο κάθε Σύλλογος, θα πρέπει να θεωρεί τη διατήρηση της παράδοσης του τόπου του, όχι μόνον ως μία διαδικασία που αρχίζει και τελειώνει με συνεχώς επαναλαμβανόμενες οπτικοακουστικές και χορευτικές μιμητικές αναπαραστάσεις κάποιων στιγμών του παρελθόντος, ή με περιστασιακές νεκραναστάσεις παλαιών εθίμων. Η παράδοση είναι η συνείδηση της ύπαρξης του παρελθόντος μέσα στο παρόν. Η διατήρηση της παράδοσης, είναι η ανάδειξη των αξιών που η ίδια η παράδοση εμπεριέχει και η λειτουργία των αξιών αυτών ως αντισωμάτων κατά της ισοπεδωτικής λογικής των σύγχρονων εμπορευματικών προτύπων ζωής.

Με δεδομένη λοιπόν τη σαφή διατύπωση των δύο αυτών εννοιών, η όλη προσπάθεια που πρέπει να καταβάλλουν οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι, είναι η εξεύρεση μιας χρυσής τομής. Της χρυσής τομής μεταξύ της προώθησης και της διάχυσης στα μέλη του και στον ευρύτερο κοινωνικό περίγυρο των Πολιτιστικών Αξιών της παράδοσης του τόπου τους, με παράλληλη ενσωμάτωση αυτών των αξιών στις νέες συνθήκες και νέες αξίες που διαμορφώνει καθημερινά η σύγχρονη πραγματικότητα.

Και είναι προφανές ότι δεν αποτελεί χρυσή τομή ο επιδερμικά επαναλαμβανόμενος μιμητισμός του παρελθόντος, είτε σε επίπεδο μονότονων αναπαραστάσεων εθίμων, είτε σε επίπεδο παρεμβάσεων με τη δημιουργία υποκριτικών και ψευδοπαραδοσιακών τουριστικών σκηνικών και δομών.

Άλλωστε οι Σύλλογοι μπορούν και πρέπει να παρεμβαίνουν στα εξής επίπεδα και όχι μόνον:

1. Στην ανάδειξη της τοπικότητας και των χαρακτηριστικών της περιοχής τους, που την διαφοροποιεί από χωρικό σημείο σε σημείο.
2. Στο δομημένο περιβάλλον (αρχιτεκτονική, παραδοσιακοί οικισμοί κ.λπ.).
3. Στα σύνολα φυσικού περιβάλλοντος (τοπία κ.λπ.).
4. Στα έθιμα και τις παραδόσεις.
5. Στις μορφές τέχνης (εικαστικά, χορός, μουσική).
6. Στην ιστορία και στη θρησκεία.
7. Στις πολιτιστικές εκδηλώσεις.
8. Στην τοπική κοινωνική οικονομία.

Για να προλάβουμε τυχόν διαφωνίες και ενστάσεις υπογραμμίζουμε με έμφαση ότι η διαφύλαξη της παράδοσης δεν αποτελεί πρόταση οπισθοδρόμησης και επιστροφής στο παρελθόν, στον τρόπο ζωής των προγόνων μας. Αποτελεί οδοδείκτη προς τις πεντακάθαρες ελληνικές πηγές ήθους, έμπνευσης, δημιουργικότητας, γνώσεων, αρχών και αξιών, που άντεξαν στο διάβα του χρόνου και που εγγυώνται την περαιτέρω σωστή και δημιουργική πορεία μας προς το μέλλον.

Ένα μεγάλο κεφάλαιο που χρήζει σύντομης αναφοράς είναι αυτό των **«Όρων Πολιτιστικής Ανάπτυξης»**. Για να υπάρξει πολιτιστική ανάπτυξη μιας χώρας ή μιας περιοχής αυτό που είναι απαραίτητο είναι να υπάρχει ελευθερία λόγου και έκφρασης ιδεών. Δεν νοείται πολιτισμός,

πρόοδος εν γένει της κοινωνίας χωρίς πλατιά, πραγματική δημοκρατία. Μόνο μέσα σ’ ένα τέτοιο περιβάλλον μπορούμε να δούμε να απλώνεται η πολιτιστική δημιουργία σ’ όλο το μεγαλείο της. Όταν υπάρχουν απαγορεύσεις, διώξεις είναι φυσικό και επόμενο να μην υπάρχει καλλιτεχνική δημιουργία. Σημαντικός όρος της πολιτιστικής ανάπτυξης είναι η κουλτούρα, η παιδεία των ανθρώπων. Βεβαίως δεν μπορούμε να μιλάμε για πολιτιστική ανάπτυξη χωρίς τη συμμετοχή των πολιτών, που είναι και η κύρια αιτία, η κύρια μηχανή της πολιτιστικής ανάπτυξης.

Υπάρχουν δύο μορφές συμμετοχής στην πολιτιστική ανάπτυξη: η μία είναι η «ενεργητική» και η άλλη «παθητική». Όταν μιλάμε για ενεργητική συμμετοχή, μιλάμε για παρουσία σε Πολιτιστικούς Συλλόγους, θέατρα, βιβλιοθήκες, χορευτικά συγκροτήματα, κινηματογραφικές λέσχες κ.λπ.. Αυτό είναι και το πραγματικό κύτταρο του πολιτισμού, η συμμετοχή από τα «κάτω», η γνήσια λαϊκή παρουσία και δημιουργία. Η παθητική συμμετοχή είναι η συμμετοχή σε εκδηλώσεις σαν θεατής. Όμως και εδώ ο πολίτης μπορεί να παίξει το ρόλο του: να ενισχύσει τις παραστάσεις που παίζουν προοδευτικό ρόλο, που έχουν παιδευτικό χαρακτήρα και όχι χαμηλό επίπεδο και αισθητική, μόνο για το κέρδος. Για να γίνουν όμως όλα τα παραπάνω, απαιτούνται πόροι για τη δημιουργία τους. Χωρίς τους απαραίτητους πόρους δεν μπορεί να υπάρξει ολοκληρωμένη πολιτιστική ανάπτυξη.

Εκείνο, όμως, που πραγματικά θα πρέπει να μας ενδιαφέρει σε σχέση με την πολιτιστική διαχείριση, που ασκείται από την τοπική αυτοδιοίκηση, δεν είναι μόνο η ευρύτητα του φάσματος των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, που οργανώνονται, ή η ανάπτυξη πολλών πολιτιστικών φορέων και εντυπωσιακής πολιτιστικής υποδομής. Εκείνο που αποτελεί την πεμπτούσια της δραστηριότητάς της αυτής είναι κατά πόσον συμβάλλει στη διατήρηση και αξιοποίηση της τοπικής πολιτιστικής ταυτότητας, ποια είναι τα κριτήρια με τα οποία αξιολογείται η αποτελεσματικότητά της σ’ αυτόν τον τομέα, η σχέση της με τα πολιτισμικά αγαθά του παρελθόντος και του παρόντος, καθώς και οι ιδεολογίες που ωθούν τους πολιτιστικούς διαχειριστές στις επιλογές τους μεταξύ εναλλακτικών δυνατοτήτων και προσεγγίσεων στην ανάδειξη, αξιοποίηση και αναπαραγωγή των πολιτιστικών αγαθών.

Με άλλα λόγια, η πολιτιστική διαχείριση αποκαθίσταται στις σωστές της διαστάσεις, όταν αξιολογείται τοποθετημένη μέσα στον ιδιαίτερο κοινωνικό-πολιτισμικό χώρο (σύστημα), από τον οποίο προέρχεται, επηρεάζεται, και προς τον οποίο επιστρέφουν τα αποτελέσματά της.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ίσως χρειάζεται χρόνο και ανασυγκρότηση δυνάμεων, ώστε να ιδρύσει θεσμούς και να υιοθετήσει πρακτικές για την υλοποίηση της πολιτιστικής και πολιτικής της διαχείρισης, που να εναρμονίζονται με το πολιτιστικό στοιχείο, το οποίο κάθε φορά επιδιώκεται να αξιοποιηθεί (καλλιέργεια, διατήρηση, ανάδειξη).

Κλείνοντας μην λησμονούμε, ότι: **«Πολιτισμός είναι η επικράτηση του δικαίου πάνω στη δύναμη, της πειθούς στη βία, του διαλόγου στο μονόλογο, του πνεύματος στην ύλη»**.

Επιμέλεια: Καραγεώργος Γ. Σταύρος

ΟΙ ΙΕΡΕΙΣ ΤΟΥ ΤΡΟΒΑΤΟΥ ΑΓΡΑΦΩΝ

Γράφει ο Παναγιώτης Β. Σαλαγιάννης

Μετά το πρώτο μισό του 19ου αιώνα ως τις μέρες μας ιεροούργησαν στο Τροβάτο οι εξής ιερείς:

Ο Ιωάννης Νταλλής (παπα-Γιάννης): Καταγόταν από τα Λεπιανά και αρχικά ήρθε στο Τροβάτο το 1850 ως ιδιωτικός δάσκαλος, όπου και νυμφεύτηκε τη **Θεοδώρα** από το γένος **Αναστασίου**. Έφυγε για λίγο για την Παλιομάνινα, όπου και εκεί εργάστηκε ως ιδιωτικός δάσκαλος. Με τη μεσολάβηση του **Κουτσομπίνα**, βουλευτή της περιοχής, χειροτονήθηκε ιερέας στο Μεσολόγγι και ήρθε στο Τροβάτο, όπου ιερούργουσε επί 45 χρόνια. Το κάλυμμα του Τιμίου Σταυρού, που βρίσκεται στο ναό του Αγίου Δημητρίου, έγινε με την επιμέλεια του **παπα-Γιάννη Νταλλή**, τον Αύγουστο του 1863. Απέκτησε πέντε αγόρια και τρεις κόρες. Πέθανε το 1912.

Ο Γεώργιος Νταλλής (παπα-Γιώργης ή και παπα-Γώγος) [1882-1972]: Γιος του **παπα-Γιάννη**. Φοίτησε στο Σχολαρχείο Αμφιλοχίας. Νυμφεύτηκε την **Ουρανία Καλογερομήτρου**. Ο **Αμβρόσιος** Ναυπακτίας, σε μια περιοδεία του στο Καρπενήσι, τον κάλεσε και τον χειροτόνησε ως διάκονο στις Κορυτσάδες Ευρυτανίας και την επόμενη μέρα ιερέα στο Καρπενήσι, το 1914. Άσκησε τα ιερατικά του καθήκοντα όλα τα χρόνια στο Τροβάτο. Πέντε χρόνια μετά τη χειροτονία του ως ιερέα τού ανατέθηκαν χρέη Πνευματικού (εξομολόγου) των Αγράφων. Επίσης, ορίστηκε ως αρχιερατικός επίτροπος στην περιοχή των Αγράφων επί 22 χρόνια. Συνολικά εκπλήρωσε τα ιερατικά του καθήκοντα επί 45 χρόνια και δεν ήταν σεβαστό πρόσωπο μόνο για τους Τροβατιανούς, αλλά και για όλους τους Αγραφιώτες.

Το αγίομορφο παρουσιαστικό του, η μελιχχία και γλυκιά φωνή του, καθώς και η υποδειγματική συμπεριφορά του ενέπνεαν το σεβασμό και την εμπιστοσύνη στο πρόσωπό του. Έχω ακούσει παλαιότερα Τροβατιανούς να αφηγούνται ότι, όταν τους βασάνιζαν τύψεις για κάποιο παράπτωμά τους, κατέφευγαν και εξομολογούνταν στον **παπα-Γιώργη**. Και αυτός με τον τρόπο του απάλυνε την ψυχή τους. Οι Τροβατιανοί κυριολεκτικά τον λάτρευαν. Προσωπικά, αν την εμφύσηση του θρησκευτικού μου συναισθήματος την οφείλω στους γονείς μου, την εμπέδωση της αγάπης μου για την εκκλησία την οφείλω στον **παπα-Γιώργη**, τον ιερέα των παιδικών μου χρόνων. Απέκτησε τέσσερις κόρες και ένα γιο, τον **Πέτρο**, τον μετέπειτα **παπα-Πέτρο**. Έφυγε για το αιώνιο ταξίδι τον Ιούλιο του 1972.

Ο Πέτρος Νταλλής (παπα-Πέτρος): Γεννήθηκε το 1916 στο Τροβάτο και είναι γιος του **παπα-Γιώργη**. Πήγε στο Γυμνάσιο Προυσού Ευρυτανίας σε ηλικία είκοσι ετών. Νυμφεύθηκε την **Όλγα Χόντου** από τα Αγραφα. Το Γενάρη του 1942 χειροτονήθηκε διάκονος στη Μητρόπολη Ναυπακτίας και επί πέντε χρόνια ήταν διάκονος, βοηθός του πατέρα του **παπα-Γιώργη** στο Τροβάτο. Το 1947 χειροτονήθηκε ιερέας και τοποθετήθηκε στην ενορία των Μεγάλων Βραγγιανών ως το 1956.

Στη συνέχεια τοποθετήθηκε στην ενορία Τροβάτου ως το έτος 1988, οπότε και συνταξιοδοτήθηκε. Παρόλο, βέβαια, ότι συνταξιοδοτήθηκε το 1988, υπηρέτησε τον Οίκο του Θεού επί είκοσι χρόνια, ως το 2008.

Υπήρξε αρκετά δραστήριος. Μεταξύ άλλων, με τη βοήθεια των Τροβατιανών, έχτισε καινούριο εκκλησάκι του Σωτήρος Χριστού, το 1990. Το έκτισε στην ίδια θέση όπου υπήρχε ναύδριο της Γέννησης του Σωτήρος και στο οποίο ο **Μ. Δρούγκας** είχε αφιερώσει τον Τιμίο Σταυρό. Ο Τιμίος Σταυρός, βέβαια, μετά την κατάρρευση του ναυδρίου είχε τοποθετηθεί στον ναό του Αγίου Δημητρίου Τροβάτου, όπου υπάρχει ως σήμερα. Αξιοσημείωτες και οι πρωτοβουλίες του που αφορούσαν τη Μονή Κοίμησης Θεοτόκου και το Ναό των Αγίων Αποστόλων. Ο **παπα-Πέτρος**, όπως και οι προηγούμενοι ιερείς, «απολάμβανε της βαθύτατης εκτιμήσεως» των Τροβατιανών.

Απέκτησε έξι παιδιά: την **Ελευθερία**, την **Κωνσταντία**, την **Ουρανία**, τον **Γιώργο**, τον **Νίκο** και την **Ελισάβετ**. Ο **παπα-Πέτρος** πέθανε στις 28 Μαΐου 2010.

Εμείς οι Τροβατιανοί σταθήκαμε τυχεροί ως προς το θέμα των ιερέων. Ήταν αφοσιωμένοι στην αποστολή τους, θεοσεβείς, ταπεινοί υπήρτες του θείου λόγου και παράλληλα συμπαράστατες των συγχωριανών μας στις δύσκολες στιγμές. Γνώρισα πολύ καλά τον **παπα-Γιώργη** και τον **παπα-Πέτρο** και άκουσα πολλές φορές τους Τροβατιανούς να εκφράζονται με θαυμασμό και απέραντη αγάπη γι' αυτούς.

Θυμάμαι, επίσης, πολλές αφηγήσεις τους για το ρόλο που παλιότερα έπαιξαν στη ζωή τους οι σεβάσμιοι ιερείς μας. Στο Τροβάτο δεν υπήρχε γιατρός, παρά μόνο για πολύ λίγα χρόνια, όπως συνέβη με την παρουσία του εξαιρετού γιατρού **Κων/νου Ζαρκαδούλα**. Η μετάβαση των Τροβατιανών σε πόλη για γιατρό ήταν πολύ δύσκολη. Στις εξαιρετικά δύσκολες περιπτώσεις ασθενών οι ιερείς μας ήταν το στήριγμά τους. Δεν ήταν λίγες οι φορές που σε δύσκολες περιπτώσεις ο **παπα-Γιώργης** αρχικά και ο **παπα-Πέτρος** αργότερα, έχοντας μαζί τους τον Τιμίο Σταυρό, ενθάρρυναν τους ασθενείς και τους τόνωναν ψυχολογικά. Ο λόγος τους ήταν ίαμα για τους πάσχοντες.

Ακόμη και όταν στα κοπάδια των Τροβατιανών έπεφτε κάποια ασθένεια και τα αποδεκάτιζε, καθώς κτηνίατρος δεν υπήρχε στην περιοχή μας, οι Τροβατιανοί στους ιερείς τους κατέφευγαν και τους παρακαλούσαν, έχοντας μαζί τους τον Τιμίο Σταυρό, να διαβάσουν κάποια ευχή για να σώσουν τα ποιμνιά τους. Διαπιστώνουμε, επομένως, ότι οι αξιοσεβάστοι αυτοί ιερείς ήταν το στήριγμα των Τροβατιανών σε κάθε δύσκολη περίπτωση.

Θέλω, επίσης, να θυμίσω και τη βαθιά θρησκευτικότητα των Τροβατιανών. Στη γιορτή της Παναγίας, του Τιμίου Σταυρού και του Αγίου Δημητρίου οι εκκλησίες μας κατακλύζονταν από τους Τροβατιανούς. Και δεν υπήρχε περίπτωση οι Σαρακατσάνοι να ξεκινήσουν για τα χειμαδιά, αν δεν είχαν μαζί τους κλωνί βασιλικού από τη γιορτή του Τιμίου Σταυρού ή αν δεν εκκλησιάζονταν στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου, την 26η Οκτωβρίου.

Εκτιμώ ότι αυτή η θρησκευτικότητα των Τροβατιανών οφειλόταν εν πολλοίς στους ιερείς τους, βρισκόταν δηλαδή σε άμεση συνάρτηση με το ήθος των ιερέων τους. Οι ιερείς τους ήταν άνθρωποι ήρεμοι, μελιχχιοί, πράοι, γλυκομίλητοι, ανεξίκακοι, απροσποίητοι, ταπεινοί και προσηγείς και με αυτά τους τα χαρακτηριστικά κέρδιζαν όχι μόνο το σεβασμό αλλά και την αγάπη και την αφοσίωση των Τροβατιανών. Προσωπικά, μάλιστα, θυμάμαι πως, όταν ήμασταν παιδιά και παίζαμε στους δρόμους του χωριού μας, κάθε φορά που τύχαινε να περνά ο **παπα-Γιώργης**, παρατούσαμε το παιχνίδι και τρέχαμε αυθόρμητα να φιλήσουμε με σεβασμό το χέρι του.

Νοσταλγώ τα χρόνια εκείνα. Οι ιερείς μας δεν ήξεραν πολλά γράμματα. Όμως κέρδιζαν την καρδιά και την ψυχή μας με το ήθος και τη συμπεριφορά τους. Τους θυμάμαι στις μέρες μας, όταν σε μερικές εκκλησίες μεγάλων πόλεων ακούω μεγαλόστομα και πολλές φορές κενολόγα ή και εριστικά κηρύγματα. Τους νοσταλγώ και καθημερινά διαπιστώνω ότι δεν είναι απαραίτητη η υψηλή μόρφωση των ιερέων. Καρδιά χρειάζεται. Η θρησκεία μας έχει ως πρώτιστες αρετές την αγάπη και την κατανόηση. Και τις δυο αυτές αρετές και τις είχαν και τις παρείχαν πλουσιοπάροχα οι ιερείς μας. Είχαν συνειδητοποιήσει το ευαγγελικό «*ου δύνασθε Θεώ δουλεύειν και Μαμωνά*» και με την ταπεινότητα, την ανιδιοτέλεια και την καλοσύνη τους άφησαν βαθιά το αποτύπωμά τους στη θρησκευτική μας συνείδηση. Ομολογουμένως, στο θέμα των ιερέων εμείς οι Τροβατιανοί υπήρξαμε τυχεροί. Είχαμε ιερείς καρδιάς, πραγματικούς λειτουργούς του Υψίστου και όχι «επαγγελματίες» της πίστης.

Μακάρι και οι επόμενοι ιερείς του Τροβάτου να κοσμούνται με παρόμοιο ήθος.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ-ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου των Απανταχού Τροβατιανών, γνωστοποιεί ότι την **6η Αυγούστου 2022**, ημέρα Σάββατο, στην πανέμορφη πλατεία των Αγίων Θεοδώρων, την βραδιά του Ανταμώματος θα πραγματοποιηθεί η βράβευση των επιτυχόντων Τροβατιανών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, των ακαδημαϊκών ετών 2019-2020, 2020-2021.

Επιτυχόντες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ακαδημαϊκού έτους 2019-2020:

(Κατά αλφαθητική σειρά):

1. **Γούλα Δήμητρα** του **Ιωάννη** και της **Κωνσταντίνης**, εγγονή της **Αδράμπου Σταθούλας**, εισήχθη στη Σχολή Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου στην Καλαμάτα.

2. **Καλαμάρα Γεωργία** του **Αθανασίου**, εγγονή του **Κάλλη Κωνσταντίνου**, εισήχθη στο Τμήμα Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Λάρισα.

3. **Κατσιμήτρου Αναστασία** του **Βασιλείου**, εισήχθη στη Σχολή της Διοίκησης Οργανισμού, Marketing και Τουρισμού (ΤΔΟΜΤ) στο Διεθνές Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

4. **Κατσέλης Κυριάκος** του **Αναστασίου** και της **Αγγελικής**, εγγονός του **Κάλλη Κωνσταντίνου**, εισήχθη στη Σχολή Φυσικοθεραπείας Α.Τ.Ε.Ι. Στερεάς Ελλάδας στη Λαμία.

5. **Κόκκαλης Νικόλαος** του **Παναγιώτη** και της **Πηνελόπης**, εισήχθη στη Σχολή Μηχανολόγων-Μηχανικών στο Βόλο.

6. **Κόκκαλη Χριστίνα** του **Κωνσταντίνου**, εισήχθη στη Σχολή Τεχνολογίας Τροφίμων

στην Καλαμάτα.

7. **Μαργώνη Δήμητρα** του **Λάμπρου**, εισήχθη στη Σχολή της Αγγλικής Φιλολογίας, Αθήνα ΕΚΠΑ.

8. **Μαργώνης Δημήτριος** του **Βασιλείου**, εισήχθη στη Σχολή Κοινωνικής Πολιτικής στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

9. **Μαργώνης Νικόλαος** του **Κωνσταντίνου**, εισήχθη στη Σχολή Μαθηματικών Πάτρας.

10. **Νταλλή Γεωργία** του **Ευστρατίου**, εισήχθη στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

11. **Παπαδόπουλος Παναγιώτης** του **Αποστόλου** εισήχθη στη Σχολή Οικονομικής Περιφερειακής Ανάπτυξης στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

12. **Παπαδόπουλος Παναγιώτης** του **Χρήστου**, εισήχθη στη Σχολή Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Λαμία).

13. **Παπός Ιωάννης** του **Χρήστου**, εισήχθη στη Σχολή της Επιστήμης και Τεχνολογίας Υλικών Ηρακλείου Κρήτης.

14. **Τσατσαρώνης Ιωάννης** του **Χρήστου**, εισήχθη στη Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

15. **Τσατσαρώνης Θεόδωρος** του **Γεωργίου**, εισήχθη στη Σχολή Μαθηματικών Ιωαννίνων.

Επιτυχόντες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ακαδημαϊκού έτους 2020-2021:

1. **Καλογερογιάννη Χριστίνα** του **Βασιλείου**, Σχολή Στατιστικής και Αναλογιστικών Χρηματοοικονομικών Μαθηματικών,

Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

2. **Κατσιμήτρος Θεόδωρος** του **Κωνσταντίνου**, Σχολή Μηχανικών Εμπορικού Ναυτικού.

3. **Κατσιμήτρου Μαρία** του **Κων/νου**, ΕΚΠΑ Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Αθήνα.

4. **Κόκκαλης Κων/νος** του **Παναγιώτη**, Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεματικής Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

5. **Κόκκαλης Νικόλαος** του **Γεωργίου**, Μουσικής Τεχνολογίας και Ακουστικής Τ.Ε.Ι. Ρέθυμνο Κρήτης.

6. **Κωνσταντινίδης Παναγιώτης** του **Χαράλαμπου**, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

7. **Κωστούλα Μαργαρίτα** του **Θεοδώρου**, Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

8. **Μαργώνη Αγγελική** του **Αθανασίου**, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΤΕΦΑΑ) Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

9. **Μαργώνη Ευθαλία** του **Γεωργίου**, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.

10. **Ντάλλη Μαρία - Λαμπρινή** του **Στέφανου**, Τμήμα Οικονομικών

Επιστημών του ΕΚΠΑ.

11. **Παπαδοπούλου Βασιλική** του **Χρήστου**, Τμήμα Πληροφορικής με Εφαρμογές στη Βιοϊατρική, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Λαμία).

12. **Παυλιώτης Γεράσιμος** του **Πέτρου** (εγγονός **Γκατζίου-Μαργώνη**), Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, ΑΕΙ Τρίκαλα.

13. **Τουραλιά Χριστίνα** του **Νικολάου** (κόρη της **Ειρήνης Μπιστιντζιάνου**), Τμήμα Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων, Κοζάνη.

14. **Χαλιμούδης Βασίλειος** του **Γεωργίου** (γιος της **Ευαγγελίας Καλογερομήτρου**), στο Τμήμα Γλωσσικών και Διαπολιτισμικών Σπουδών στο Βόλο.

15. **Χαρδαλιά Χριστιάνα** του **Γεωργίου** (εγγονή **Χρήστου Χαρδαλιά**), Χημικών Μηχανικών, Πολυτεχνείο Πάτρας.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου τους εύχεται καλή φοίτηση.

Ζητούμε συγγνώμη εάν δεν έχουμε συμπεριλάβει και αναγράψει ορθά την σχολή εισαγωγής, στην λίστα των εισακτέων κάποια/ον επιτυχούσα - επιτυχόντα.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΡΟΒΑΤΟΥ

Με χαρά ενημερώνουμε το Τροβατιανό και μη ποίμνιο, ότι στις **17 Ιουλίου 2022**, ημέρα **Κυριακή**, θα εορτασθεί η χάρη του Αγ. Αθανασίου, στον οικισμό του Αγ. Αθανασίου, στο Τροβάτο χοροστατούντος του Σεβ. Μητροπολίτη κ. **Γεωργίου** καθώς και των οικείων ιερέων.

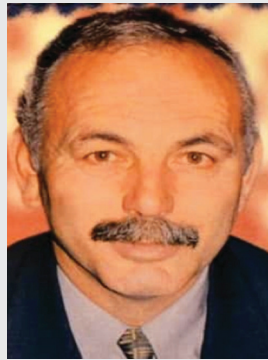
Μετά το πέρας της δοξολογίας, σε όλους τους παρευρισκόμενους, θα προσφερθεί άρτος και γλυκό.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ-ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Παρακαλούμε θερμά τους χωριανούς μας, όταν έχουν κάποιο κοινωνικό γεγονός (βάπτιση, γάμο, επιτυχία κ.λπ.), να ενημερώνουν κάποιο από τα μέλη του Δ.Σ. ή να το στέλνουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Πολιτιστικού Συλλόγου **info@e-trovato.gr**, προκειμένου να το δημοσιεύουμε στην εφημερίδα «Ο ΝΟΣΤΑΛΓΟΣ»

Καλό "ταξίδι" Γιάννη Γκόβαρη και Αλέκο Κάλλη!!!

Δεν το λογιάζει, η ψυχή,
ο νους, δεν το αντέχει,
απ' τα Αγραφιώτικα βουνά,
ο Γιάννης να απέχει.
Μα, την φωνή του, θα ακούν,
γλυκά, θ' ανατριχιάζουν,
κι όλα Γιάννη Γκόβαρη,
τραγουδία, θα σου βγάζουν,
βιολιά, κλαρίνα και κορφές,
για σένα θα φωνάζουν,
παρών στην απουσία σου,
στα γλέντια, θα σου βάζουν.
Όμορφο κατευόδιο,
στο νέο σου, ακρογιάλι,
που και θα 'χεις παρέα σου,
τον φίλο Αλέκο Κάλλη.
Πέστε τραγούδια σε αυτούς,
που πάντα, θα μας λείπουν,
να πιάσουν όλοι το χορό,
να τρεμοπαίζουν, τ' άστρα,
ως ότου και γι' εμάς εδώ,
καταρριφθούν τα "κάστρα"... Γ. Γ.

NAMA

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Νάμα

Ποιήματα

Ο Γεώργιος Κ. Γεωργίου γεννήθηκε το 1958 στο ΤΡΟΒΑΤΟ ΑΓΡΑΦΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ, κατοικεί μόνιμα στην Αθήνα, όπου και σταδιοδρόμησε ως ελεύθερος επαγγελματίας και υπάλληλος της Δ.Ε.Η.

Είναι παντρεμένος με την Κατερίνα Μαυρομάτη, έχει δύο παιδιά, την Μαριλένια, που τον έκανε παππού, και τον Μάριο.

Έχει γράψει κάποιες ποιητικές συλλογές, ανέκδοτες, και είναι η πρώτη που εκδίδει. Παράλληλα με την ποίηση ασχολείται με την πεζογραφία και το δοκίμιο.

Το πρώτο, βιβλίο του, «Νάμα», είναι μια ποιητική συλλογή-αφιέρωμα για τον τόπο που γεννήθηκε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Καλημέρα σας!!!

Ετοιμάστηκε με Αγάπη, μεράκι και Σεβασμό!!!

...κι αρτιμελής... η λογική,
πάλι θα κάνει..... λάθη,
την παρασύρει... η καρδιά,

που 'χει δικά της... πάθη...
— ελπίδα.

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Τροβάτου ευχαριστεί τον συγγραφέα του βιβλίου για την προσφορά του να το παραχωρήσει στο Σύλλογό μας να το διανέμουμε εμείς.

ΜΝΗΜΗΣ ΛΑΜΠΑΔΑ

Κεραυνός εν αιθρία η είδηση του θανάτου του πολυαγαπημένου μας **ΘΟΔΩΡΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ** για όλους.

Όχι μόνο για μένα και τα παιδιά μας Δημήτρη και Ελίνα, τις αδελφές και τους λοιπούς οικείους του, αλλά και για όλους τους συγγενείς, φίλους, συναδέλφους, γνωστούς, συγχωριανούς.

Λίγες μέρες πριν φύγει, έλεγε -τηλεφωνώντας από το νοσοκομείο ή το σπίτι- ότι θα έκανε μερικές προληπτικές θεραπείες και μετά θα πήγαινε στο χωριό, το αγαπημένο του Τροβάτο.

Δεν πρόλαβε να πάει ζωντανός.

Τον αποχαιρέτησαμε στο Νεκροταφείο Παλλήνης.

Κάποια λουλουδένια στεφάνια, ένα κερί κι ένα δάκρυ -από κάθε αγαπημένο ή φίλο- τον συνόδεψαν, μαζί με τα καλύτερα λόγια γι' αυτόν, απ' όλους.

Για τα 38 χρόνια που ζήσαμε "μαζί", με όλη τη σημασία της λέξης, έχοντας πλάι μας τα παιδιά μας που τον λάτρευαν, λίγοι σίχτοι δικοί μου δημοσιευμένοι στον «ΝΟΣΤΑΛΓΟ», την εφημερίδα της καρδιάς του, ας είναι αιώνιας μνήμης λαμπάδα, και ελπίζω να βρουν στόχο στις καρδιές όσων τον γνώρισαν.

Στον **ΘΟΔΩΡΗ** -τον δικό μου-
(Τον δικό σας **ΤΣΙΟΥΦΗ**)
που έφυγε από κοντά μας στις 9 Ιουλίου.

Εσύ, ο άνθρωπος της προσφοράς· κι η καρδιά σου
ανοιχτή στη χαρά και στον πόνο του άλλου.
Εσύ, ο φίλος ο αληθινός, ο ειλικρινής, ο πρόσχαρος.
Το άστρο Εσύ, της δικής μου της Γης.
Και το χαμόγελό σου – η στίλβη του.

Μου 'δειξες τελικά το μονοπάτι που σου ζήτησα·
το μονοπάτι με τις μαργαρίτες·
που τις ρωτάς, και σ' απαντούνε... «μ' αγαπά».
Εγώ, όσο μπορώ, τον ποτίζω τον κήπο σου.
Και θα σου φέρω και τριαντάφυλλο, και ρόδι, και γλυτσίνι.
Ακόμη και πυράκανθο.
Αυτά, πάντοτε, με το βλέμμα σου τα χαϊδεύεις
Μα πιότερο απ' όλα, τα παιδιά μας.
Ήσουνα ο ήλιος τους· κι η αγάπη σου – αχτίνες του.

Πες μου, **Εσσύ** φεύγοντας... πρόσταξες το γλυτσίνι
ν' αγκαλιάσει τον φοίνικα,
την άλλη άνοιξη ν' ανθίσει -στη γιορτή σου- μωβ,
πλάι στη βαθυκόκκινη τριανταφυλλιά σου;
Δίπλα στον ξεραμένο έλατο,
του νου και της ψυχής φαντάσματα·

ένα ψιθύρισμα στην πέργκολα· ο σκοπός που συνήθιζες
να σιγοψιθυρίζεις· μόνο μουσική:

«αύριο πάλι... αύριο πάλι θα 'ρθω να σε βρω.»

Τώρα πια, γέννημα τ' άνεμου.

Στόμα, μάτια, κλειστά· τα δικά σου.

Ανοιχτά τα δικά μου στάζουνε κάμποσες λέξεις
-σε θύμηση- και δυό-τρεις σταλιές, σ' αρμύρα.

Δακρυσμένος απόηχος.

Κι αύριο πάλι, αύριο πάλι... **δεν μπορείς** να 'ρθεις.

Άδειασε ο τόπος κι από σένα.

Άδειες οι μέρες απ' το χαμόγελό σου

Πικρές μαζί τους φέρνουνε στιγμές.

Τώρα, που να σ' αφήσω πρέπει να πετάξεις προς το Φως
ανεπηρέαστος, ολάκερος ψυχή

-σάρκα ασημόχρυση ενδεδυμένη στ' όνειρο-

πώς να κρατήσω το «Αχ!» να μη σ' αγγίξει;

Τράβηξε προς το πιο ψηλό σημείο τ' ουρανού.

Ήδη την πέρασες τη Ντεληδήμη,

αφού πρώτα στα Τρία Σύνορα σταμάτησες.

Στάθηκες -με πυγολαμπίδων στέμμα- στο πατρικό σου,
στο Τροβάτο.

Χαϊδεψες κάθε φίλο σου, κάθε σου έργο, κάθε μια πέτρα,
έλαμψες μες στα πλατανόφυλλα, στη Βρύση, στην Πλατεία,
στον Άη Θόδωρο.

Και το αιώνιο σπίτι των γονιών σου, το 'δες.

Ίσως να 'χε και το καντήλι αναμμένο, μιας και σε πρόσμεναν.

Τράβηξε, Θοδωρή μου, προς το Φως.

Για σένα, ο Κάτω Κόσμος, δεν υπάρχει· μόνο... ο Επάνω.

Στο λευκό μάρμαρο, που μοναχά το σώμα σου σκεπάζει,

γαλάζιος καθρεφτίζεται ουρανός.

Ίσως η απόχρωση να σ' άρεσε.

Πόσο, στ' αλήθεια, χαίρεσαι το φως;

Εδώ, σαν ήμαστε **μαζί**, το ημίφως προτιμούσες.

Τώρα...

Έγινε το **«ΜΑΖΙ»** κομμάτια.

Εσύ, για τ' ουρανού τραβάς παλάτια.

Κι αν της ζωής σου κόπηκε το νήμα,

πώς να χωρέσει το χαμόγελό σου μες στο μνήμα;

Μ' αυτό, μέσα στη μνήμη της αγάπης μας θα ζεις.

Φεγγάρι, άδυτος ήλιος, άστρο της αυγής.

ΕΥΑ ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗ - ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Φύλλου 166

Αθανασόπουλος Λάμπρος	20€
Αθανασοπούλου Γεωργία	30€
Αναστασίου Πολυτίμη-Μαρία	100€
Αναστασίου Πολυτίμη-Μαρία	80€
Αντωνίου Θωμάς	10€
Γεωργίου Απόστολος	30€
Γεωργίου Γεώργιος του Κων/νου	50€
Γεωργίου Ιωάννης του Κων/νου	10€
Δούκα Ιωάννα του Δημ.	20€
Ζιώγας Αναστάσιος του Κων/νου	10€
Κάλλης Γεώργιος του Δημ.	50€
Κάλλης Λάμπρος του Σπύρου	50€
Καλογεράκη Αγγελική του Στεφ.	20€
Καλογερογιάννης Κων/νος	10€
Καλογερομήτρος Δημήτριος του Νικ.	200\$
Καλογερομήτρος Κων/νος του Νικ.	200\$
Καραγεώργος Γεώργιος του Βασ.	20€
Καραγεώργος Ελευθέριος	50€
Καραγεώργος Στυλιανός	20€
Κίσσας Αθανάσιος του Αποστ.	30€
Κόκκαλης Βασίλειος του Σωτηρίου	20€
Κόκκαλης Ιωάννης του Παναγ.	20€
Κόκκαλης Ιωάννης του Σωτηρ.	20€
Κόκκαλης Παναγιώτης του Νικ.	20€
Κόκκαλης Παντελής	50€
Κωνσταντινίδης Παναγιώτης του Γεωρ.	20€
Κωνσταντινίδης Χαράλαμπος του Παναγ.	20€
Μαργώνη Ελένη του Νικ.	20€
Μαργώνης Δημήτριος του Λάμπρου	10€
Μπακοδήμου-Πλιάκου Κωνσταντίνα	20€
Μπίος Κων/νος του Σωτηρ.	20€
Μπιστιντζιάνου Ειρήνη του Λάμπρου	20€
Ντάλλης Απόστολος του Δημ.	50€
Οικονόμου Μιχαήλ	10€
Παπαδημητρίου-Χαλκιαδάκη Εύα	50€
Παπαδοπούλου Παναγιώτα	20€
Παπαδοπούλου Ρίκα	20€
Ρίζου Γιούλα του Γεωργ.	20€
Σαλαγιάννη Διονυσία Σούλα	10€
Σαλαγιάννη Σωτηρία	100€
Σαλαγιάννη Σωτηρία	100€
Σαλαγιάννης Αλέξανδρος του Γεωρ.	20€
Σαλαγιάννης Αντώνιος του Γεωρ.	10€
Σαλαγιάννης Αντώνιος του Γρηγ.	25€
Σαλαγιάννης Γεώργιος του Αλεξ.	20€
Σαλαγιάννης Λάμπρος του Δημ.	20€
Σαλαγιάννης Παναγιώτης	50€
Σάλτης Γεώργιος του Σπύρ.	30€
Σάλτης Χρήστος του Αποστ.	40€
Σαντά Βασιλική	20€
Σβεντζούρης Γρηγόρης του Κων/νου	50€
Στεφανόπουλος Κων/νος	10€
Τσιτσικός Δημήτριος του Γεωρ.	40€
Τσιτσικός Θεόδωρος του Επαμ.	20€
Χαλίλης Θωμάς	20€
Χαρδαλιάς Γεώργιος του Κων/νου	20€

Ζητούμε συγγνώμη, εάν εκ παραδρομής δεν έχει αναγραφεί το όνομα συνδρομητή της εφημερίδας "Ο ΝΟΣΤΑΛΓΟΣ".

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

• Παντρεύτηκαν στο Αγρίνιο ο **Κόκκαλης Γεώργιος** του **Ιωάννη** με την **Φώλου Θεοδώρα**.

• Παντρεύτηκαν στο Σχηματάρι ο **Χριστόφορος Κόκκαλης** του **Λάμπρου** με την **Πηνελόπη Καραμπά** του **Φίλιππα**.

• Παντρεύτηκαν στο Λασιθι Κρήτης η **Μαρία Καπούλα** του **Παύλου** (κόρη της **Βασιλικής Κάλλη** του **Αποστ.**) με τον **Ιωάννη Συλλιγάρδο**.

• Παντρεύτηκαν στην Κατοχή Αιτ/νίας η **Ειρήνη Κάλλη** του **Άγγελου** με τον **Άγγελο Δόση**.

• Παντρεύτηκαν στη Δράμα η **Ελευθερία Καπερώνη** με τον **Ιωάννη Χατζησαββίδη**.

• Παντρεύτηκαν στον Αυλώνα η **Χριστίνα Κολούτσου** (κόρη της **Θεοδώρας Τσατσαρώνη**) με τον **Γεώργιο Μπογέα**.

• Παντρεύτηκαν στη Θήβα η **Δήμητρα Μαργαρίτη** (κόρη της **Χαρίκλειας Θ. Κουτσολάμπρου**) με τον **Αλέξανδρο Μπογδάνη**.

• Παντρεύτηκαν στο Αγρίνιο η **Ιωάννα Κάλλη** του **Νικολάου** με τον **Πέτρο Σαπουντζάκη**.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Η **Παρασκευή Κόκκαλη** του **Δημητρίου** και ο **Αθανάσιος Συμεόλογλου** απέκτησαν **κοριτσάκι**.

• Η **Σοφία Κουτσολάμπρου** του **Παναγιώτη** και ο **Κων/νος Αντωνάκος** του **Αντωνίου** απέκτησαν **αγοράκι**.

• Η **Ειρήνη-Ραφαέλα Μαντζάρα** του **Γεωργίου** και ο **Βασίλειος Αντωνίου** του **Περικλή** απέκτησαν **αγοράκι**.

• Ο **Λάμπρος Παπαδόπουλος** του **Κων/νου** και η **Καλλιόπη Κωνσταντινίδη** απέκτησαν **κοριτσάκι**.

• Η **Μαρία Σάλτη** του **Αθανασίου** και ο **Φώτης Βλάχος** απέκτησαν **αγοράκι**.

• Η **Ειρήνη Σβεντζούρη** του **Αναστασίου** και ο **Ιωάννης Νικολαΐδης** απέκτησαν **κοριτσάκι**.

• Η **Αλέκα Φασλή** (κόρη της **Γκόλφως Κάλλη**) και ο **Ευριπίδης Δήμου**, απέκτησαν **κοριτσάκι**.

• Η **Ελευθερία Καπερώνη** και ο **Ιωάννης Χατζησαββίδης** απέκτησαν **κοριτσάκι**.

Να τους ζήσουν.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

• Η **Νικολέτα Μαργώνη** του **Αναστασίου** με τον **Κωνσταντίνο Ντάμκα** βάπτισαν στην Αλιάρτο το αγοράκι τους και το όνομα αυτού **Αποστόλης**.

• Η **Μαρία Καπούλα** του **Παύλου** και ο **Ιωάννης Συλλιγάρδος** βάπτισαν στο Λασιθι Κρήτης το αγοράκι τους και το όνομα αυτού **Σπύρος**.

• Ο **Σωτήριος Κόκκαλης** του **Ιωάννη**

και η **Σία Κορδίστε** βάπτισαν στο Αγρίνιο την κόρη τους και το όνομα αυτής **Ευφροσύνη**.

• Η **Αρετή Κόκκαλη** του **Ιωάννη** και ο **Αθανάσιος Κακούρης** βάπτισαν στο Αγρίνιο την κόρη τους και το όνομα αυτής **Φωτεινή**.

• Ο **Κων/νος Κόκκαλης** του **Λάμπρου** και η **Ιωάννα Καραντώνη** βάπτισαν στο Καρπενήσι την κόρη τους και τα ονόματα αυτής **Μαρία-Ελένη**.

• Ο **Ηλίας Ευαγγελάκος** (γιος της **Ευθυμίας Κόκκαλη**) και η **Θεοδώρα Κομπογιάννη** βάπτισαν στο Πετρίλο την κόρη τους και το όνομα αυτής **Ευθυμία**.

• Η **Παρασκευή Κόκκαλη** του **Δημητρίου** και ο **Αθανάσιος Συμεόλογλου** βάπτισαν στο Βόλο την κόρη τους και το όνομα αυτής **Δέσποινα**.

• Ο **Σταύρος Κόκκαλης** του **Βασιλείου** και η **Γεωργία Κέφη** βάπτισαν στην Αθήνα τον γιο τους και το όνομα αυτού **Βασίλης**.

• Ο **Βασίλειος Κατσιμήτρος** του **Παναγιώτη** και η **Σταυρούλα Ιωάννου** του **Δημητρίου** βάπτισαν στο Σχηματάρι τον γιο τους και το όνομα αυτού **Παναγιώτης**.

• Ο **Κωνσταντίνος Σβεντζούρης** και η **Σωτηρία** βάπτισαν την κόρη τους στον Αγ. Γεώργιο Θηβών και το όνομα αυτής **Ιωάννα**.

Να τους ζήσουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

• Πέθανε στο Σχηματάρι ο **Τσιτσικός Γεώργιος** του **Δημητρίου**.

• Πέθανε στην Αθήνα η **Ζαρκάδα Αρετή** του **Κων/νου**.

• Πέθανε στην Αθήνα ο **Ζαρκάδας Ιωάννης** του **Κων/νου**.

• Πέθανε στο Παντείχι Αυλίδας ο **Σβεντζούρης Γρηγόριος** του **Κων/νου**.

• Πέθανε στο Νεοχώρι Αιτωλοακαρνανίας ο **Γαντζούδης Χρήστος** (γιος **Όλγας Κόκκαλη**).

• Πέθανε στη Θήβα ο **Καραγεώργος Ευάγγελος** του **Αθανασίου**.

• Πέθανε στο Αγρίνιο ο **Κόκκαλης Γεώργιος** του **Λάμπρου**.

• Πέθανε στον Ελεώνα Θηβών ο **Κάλης Αλέκος** του **Γεωργίου**.

• Πέθανε στην Οινόη Σχηματαρίου η **Γεωργίου Σωτηρία** σύζ. **Περικλή**.

• Πέθανε στο Μελισσοχώρι Βοιωτίας ο **Γιάννης Αθανάσιος** σύζ. **Μουρκοβίτη Γιαννούλας**.

• Πέθανε στα Φάρσαλα ο **Γκόδαρης Γιάννης**.

• Πέθανε στην Αθήνα ο **Καλογεράκης Κων/νος** του **Γεωργίου**.

• Πέθανε στο Σχηματάρι ο **Σαλαγιάννης Δημήτριος** του **Στεφάνου**.

• Πέθανε στο Σχηματάρι ο **Ντάλλης Παναγιώτης**.

Στους οικείους θερμά συλλυπητήρια.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Γράφει ο Παναγιώτης Β. Σαλαγιάννης, Φιλόλογος

Η φωτογραφία των **Σαλαγιανναίων**, την οποία τράβηξε ο **Σπύρος Μελετζής**, ο γνωστός φωτογράφος της Αντίστασης, είναι ευρέως γνωστή, ιδιαίτερα στους Σαρακατσάνους. Έχει επανειλημμένα δημοσιευτεί σε εφημερίδες, περιοδικά και βιβλία. Ωστόσο, συχνά προβάλλουν ερωτήματα για το ποια είναι τα πρόσωπα της φωτογραφίας και, κυρίως, πότε τραβήχτηκε η φωτογραφία.

Επειδή έχω δει να γράφονται σε πολλά έντυπα και εφημερίδες διαφορετικές χρονολογίες και να αναφέρονται εικασίες για τα πρόσωπα της φωτογραφίας, θέλω να αναφερθώ αρχικά στα πρόσωπα και στη συνέχεια στο χρόνο που τραβήχτηκε. Τη φωτογραφία αυτή την έχω και εγώ συμπεριλάβει στο βιβλίο μου «Το ΤΡΟΒΑΤΟ ΑΓΡΑΦΩΝ», που εκδόθηκε το 2008 για λογαριασμό του Πολιτιστικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου Τροβάτου. Πολύ πριν συμπεριλάβω τη φωτογραφία στο βιβλίο μου ερεύνησα την ιστορία της. Μάλιστα, είχα και έναν ιδιαίτερο λόγο να ερευνήσω τα της φωτογραφίας, καθότι όλα τα πρόσωπα της φωτογραφίας είναι θείοι μου.

Τα πρόσωπα της φωτογραφίας από αριστερά, όπως κοιτάζουμε τη φωτογραφία, είναι: **Γιάννης Ανδρ. Σαλαγιάννης**, **Αλέξης Αναστ. Καραγεώργος**, **Μήτρος Αναστ. Καραγεώργος** (παρωνύμιο: **Λεπενιώτης**), **Ηλίας Ανδρ. Σαλαγιάννης**, **Κωνσταντίνος Ανδρ. Σαλαγιάννης**, **Δημήτριος Οδ. Καραγιώργος** (παρωνύμιο: **Κατσινάκης**).

Η φωτογραφία τραβήχτηκε από τον **Σπύρο Μελετζή**, όπως προανέφερα, και δημοσιεύτηκε-τυπώθηκε για πρώτη φορά τον Απρίλιο του 1976 στο βιβλίο (Λεύκωμα) που εκδόθηκε από τον ίδιο με τίτλο: «Με τους αντάρτες στα βουνά». Έκτοτε το βιβλίο ανατυπώθηκε το 1982, 1984, 1996 και 2002.

Το ιστορικό της φωτογραφίας έχει ως εξής: Ο **Σπύρος Μελετζής**, ο κατ'εξοχήν φωτογράφος της Αντίστασης, όταν η ΠΕΕΑ (Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης) με τις υπηρεσίες της, περί το τέλος Μάη του 1944, μετακινήθηκε από τη Βίβινα στα Πετρίλια, ακολούθησε και αυτός παρέα με το φίλο του ζωγράφο **Βάλια Σεμερτζή**.

Οι Πολιτικές Υπηρεσίες της ΠΕΕΑ εγκαταστάθηκαν στο χωριό Πετρίλια, το Στρατηγείο στο χωριό Βλάσι και η Συμμαχική Αποστολή στο χωριό Δροσάτο (Μηζήλο).

Ο **Σπύρος Μελετζής** είχε εγκατασταθεί στο Δροσάτο στο σπίτι των **Τσιτσιριγκαίων**. Είχε αναπτύξει δε ιδιαίτερη φιλία με τον **Κώστα Τσιτσιρίγκο**, το μεγαλύτερο μέλος των αδελφών **Τσιτσιρίγκο**. Ήταν μάλιστα τόσο η σχέση τους που ο **Σπύρος Μελετζής** πήγαινε συχνά στη στάνη τους και μία φορά παρακολούθησε και τον κούρο των προβάτων και τράβηξε αρκετές φωτογραφίες.

Ο **Σπύρος Μελετζής** και ο **Βάλιας Σεμερτζής** ήταν άνθρωποι δραστήριοι, ανήσυχoi και με πλείστα ενδιαφέροντα. Καλλιτεχνικές φύσεις και οι δύο ερευνούσαν και ήθελαν να δουν και να μάθουν τα πάντα για την περιοχή και να θαυμάσουν τις ομορφιές της. Γι' αυτό και περιόδευσαν στην περιοχή.

Κάποια φορά που αποφάσισαν να περιοδεύσουν προς την περιοχή της Αφορισμένης και του Τροβάτου ο **Κώστας Τσιτσιρίγκος** τους προέτρεψε να επισκεφτούν και τις στάνες των **Μαργωναίων** και των **Σαλαγιανναίων**. Μάλιστα, τους έδωσε και συστατικό σημείωμα για τους **Σαλαγιανναίους**, που ήταν και πρώτα ξαδέρφια του, για να τους περιποιηθούν ιδιαίτερα.

Έτσι και έγινε. Κατά την περιοδεία τους επισκέφτηκαν για λίγο τη στάνη των **Μαργωναίων** και στη συνέχεια κατέληξαν στη στάνη των **Σαλαγιανναίων**, στη θέση Τσιρλιάρα. Οι **Σαλαγιανναίοι** τους δέχτηκαν με χαρά και τους φιλοξένησαν, όπως ξέρουν να φιλοξενούν με τον καλύτερο τρόπο οι Σαρακατσάνοι. Έσφαξαν ένα αρνί, το σουβλίσαν και το έψησαν. Έστρωσαν το

τραπέζι στο οποίο συμπεριλαμβανόταν και γιαούρτι, γάλα βραστό, και άφθονο τυρί. Ο **Σπύρος Μελετζής** και ο **Βάλιας Σεμερτζής**, κατά τα λεγόμενα των **Σαλαγιανναίων**, έδειχναν κατενθουσιασμένοι. Τότε τραβήχτηκε και αυτή η πολυσυζητημένη και πολυδημοσιευμένη φωτογραφία.

Ο **Σπύρος Μελετζής** και **Βάλιας Σεμερτζής** τους ευχαρίστησαν για τη φιλοξενία και ετοιμάστηκαν να πάρουν το δρόμο της επιστροφής. Οι **Σαλαγιανναίοι**, αποχαιρετώντας τους, τους έδωσαν και μία συμβουλή: να μην πιούν νερό από την ευρισκόμενη εκεί κοντά βρύση Τσιρλιάρα, γιατί είναι πολύ κρύο και θα τους πιάσει «κόψιμο». Ο **Βάλιας Σεμερτζής** απήφησε τη συμβουλή τους και υπέστη τις ανάλογες συνέπειες της ανυπακοής του.

Πότε, όμως, ακριβώς -ημερομηνία και έτος- τραβήχτηκε η συγκεκριμένη φωτογραφία; Οι **Σαλαγιανναίοι** έλεγαν ότι δε θυμούνταν ακριβώς την ημερομηνία, αλλά όλοι συμφωνούσαν ότι τραβήχτηκε περί το τέλος του Ιουνίου του 1944 στο τσαρδάκι τους στην Τσιρλιάρα. Ο **Κώστας Τσιτσιρίγκος**, ο οποίος φημιζόταν ιδιαίτερα για την ισχυρή του μνήμη, έλεγε πως ο **Σπύρος Μελετζής** και ο **Βάλιας Σεμερτζής** με συστατικό του σημείωμα επισκέφτηκαν τη στάνη των **Σαλαγιανναίων** γύρω στις 20 με 25 Ιουνίου του 1944.

Μπορούμε, επομένως, να πούμε με βεβαιότητα ότι η φωτογραφία τραβήχτηκε το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου του 1944.

Πολλοί, βέβαια, θα διερωτώνται γιατί στη φωτογραφία μερικοί φορούσαν τις κάπες τους ενώ ήταν τέλος Ιουνίου. Απλώς ενημερώνω ότι στη θέση Τσιρλιάρα Τροβάτου κάνει αρκετό κρύο, καθώς βρίσκεται ανάμεσα στα βουνά Τσιουκασιάκα (υψόμ. 1955 μ.) και Ντεληδήμου (υψόμ. 2163 μ.) και πολλές φορές, σε ορισμένα σημεία, κρατάει χιόνι ως τα μέσα του Αυγούστου.

Θέλω, ακόμη, να διασαφηνίσω ότι η περιοχή του Τροβάτου, στην οποία είχαν το τσελιγκάτο τους οι **Σαλαγιανναίοι**, ονομαζόταν Τσιρλιάρα και ήταν βρυσωνύμιο, προερχόμενο από την ευρισκόμενη εκεί βρύση Τσιρλιάρα.

Σήμερα, σε μερικούς χάρτες και έντυπα η περιοχή αναγράφεται και **ράχη Σαλαγιάννη**, επειδή εκεί οι **Σαλαγιανναίοι** είχαν επί πολλά χρόνια το τσελιγκάτο τους.